

Kystvandrådet Ringkøbing Fjord er trukket i arbejdstøjet.

Kystvandrådet har afholdt sit andet møde den 21. april 2023 med besøg af de eksperter, som skal foretage de komplicerede faglige udredninger.

De faglige eksperter kommer fra Marine Science & Consulting ApS, som foretager beregninger af vandgennemstrømningen ved slusen, Aarhus Universitet som ser på fosfortabet fra oplandet, Longline Environment som ser på næringsstoftransporten fra oplandet til fjorden og fjordes økosystem.

3. møde i Kystvandrådet afholdes 12. maj 2023, hvor det skal drøftes, hvilke faglige detaljer Kystvandrådet ønsker eksperterne skal se nærmere på.

Da eksperterne fra Longline Environment er udenlandske, blev de dagen inden mødet i kystvandrådet taget en tur rundt om fjorden og i oplandet så de ved selvsyn kan se det opland, de skal modellere.

Besøget omfattede bakkeøerne i oplandet, områderne Vest Stadil Fjord, klitlandskabet langs vestkysten til pumpestation nord ved Skjern Enge.

Vi besøgte Asger og Mogens Krogsgaards griseejendom på Søndervig Landevej 9, 6950 Ringkøbing til en snak om gødningsregler og håndtering, afgrøder, efterafgrøder, jordtyper, dræning, markvanding - alt det der spiller ind i oplandsmodelleringen.

Vi besøgte slusen i Hvide Sande, hvor vi fik en god snak om balancen mellem afvandingen af det ferske vand fra oplandet og saliniteten i fjorden, som er alt afgørende for vandets klarhed, sandmuslingernes overlevelse og fjordens tilstand. Det er en hårfin balance at lukke det salte vand ind og det ferske vand ud gennem slusen. Det skal Morten Holtegaard Nielsen, Marine Science & Consulting opstille en slusemodel for, hvor han også vil regne på en mulig fremtidig pumpeløsning.

Slusen i Hvide Sande.

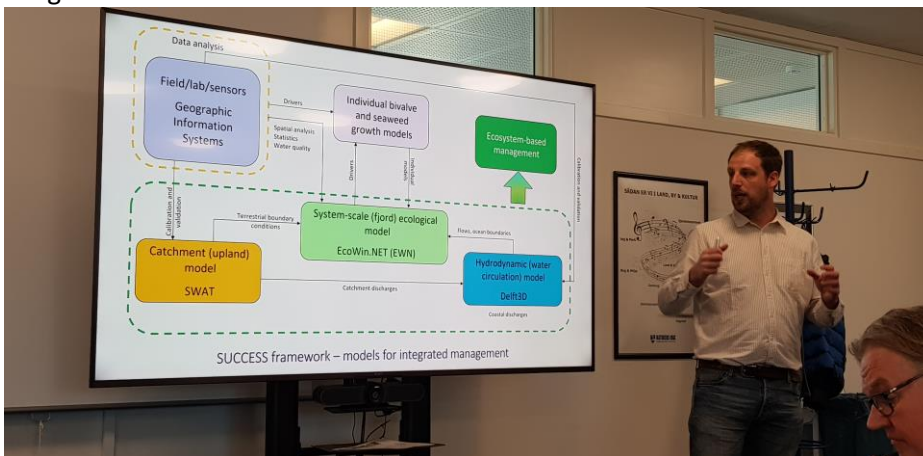
Den lokale opbakning mærkede vi i den grad fra den lokale virksomhed Stauning Whisky, som gav os en forrygende rundvisning på virksomheden. En virksomhed, der i den grad er afhængig af de lokale råvarer – vand, rug og byg.

Storyteller Jonas viste os rundt og fortalte levende eventyret om Stauning Whisky, som i sandhed er et eventyr.

Fredag d. 21-4-2023.

Fredag mødtes vi med kystvandrådet og alle eksperterne deltog med hver deres præsentation.

Léonard Bernard-Jannin fra Longline præsenterede overordnede sammenhænge mellem de forskellige modeller som Longline har ansvaret for (skitseret i nedenstående figur): oplandsmodel, fjordmodel med flere delelementer og dertil slusemodel (ikke skitseret) som Morten Holtegaard Nielsen har ansvar for - for yderligere information se præsentation " Oplandsmodel Leonard Bernard-Jannin, Longline"

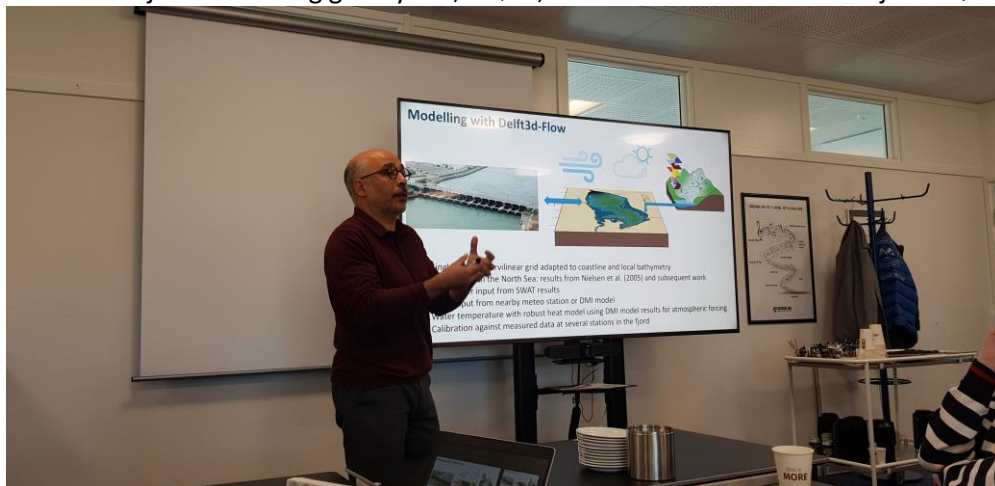
Léonard Bernard-Jannin fra Longline.

Hans Estrup Andersen fra Aarhus Universitet præsenterede fosfordelen i arbejdet og redegjorde for kilder til fosfortab og mulige indsatser i forhold til tilbageholdelse af fosfor. For yderligere information se præsentationen " Fosfor, Hans Estrup Andersen, AU"

I oplandet til Ringkøbing Fjord står diffuse kilder for 85 % af fosfortransporten – det er primært i form af brinkerosion og for visse områder i form af tab fra dyrket areal via dræn.

Morten Holtegaard fra Marine Science Consulting præsenterede arbejdet omkring slusemodellen med fokus på beregning af gennemstrømning og saltholdighed i fjorden. Derudover kigges der ind i en eventuel pumpeløsning. For yderligere information se præsentationen "Slusemodellen, Morten Holtegaard"

Joao Daniel Lencart fra Longline gennemgik den hydrodynamiske model som beskriver cirkulationen af vandet i fjorden afhængig af dybde, strøm, salinitet mm. i tæt samarbejde de øvrige modeller.

Joao Daniel Lencart fra Longline

Alhambra Martinez Cubillo. Longline præsenterede skaldyrsmodellen baseret på sandmuslingen *Mya Arenaria*. Hvis sandmuslingen ikke er tilstede eller forholdene bliver så ringe at filtrationen stopper har det direkte indflydelse på fjordens tilstand.

Joao Gomes Ferreira, der deltog online, præsenterede økosystem-modellen EcoWin EcoWin er en økologisk model som anvendes på Ringkøbing Fjord og inkorporer input fra den hydrodynamiske model og oplandsmodellen og kan på den baggrund forudsige koncentrationer af forureningsindikatorer som f.eks. nitrogen, klorofyl og fosfor. Modellen skræddersyes til at inkludere specifikke parametre som sandmuslingen og søsalat, fedtemøg eller andre relevante arter.

Vi havde afsat en halv dag (5 timer), og vi fik en livlig debat på både dansk og engelsk om forudsætninger og muligheder i de opstillede modeller. Vi gemte diskussionen om ønskede scenarieberegninger til det næste kystvandrådsmøde, som er berammet til 12. maj 2023. Der var ikke energi til mere den dag 😊

På vegne af koordinationsgruppen

Flemming Gertz, Seges

Lene Moth, Ringkøbing-Skjern kommune

Helle Borum, Vestjysk Landboforening.